

ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКА СЕЛИЩНА РАДА

**XXXVI сесія
VIII скликання**

РІШЕННЯ

від 29 лютого 2024 року № 2589

**Про затвердження «Програми енергоефективності
та енергозбереження в комунальних закладах освіти,
медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях
Великобerezовицької територіальної
громади на 2023 – 2025 роки» в новій редакції**

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та керуючись Законами України «Про енергозбереження», «Про альтернативні види палива», «Про енергетичну ефективність будівель» з метою проведення заходів з комплексної термомодернізації, модернізації внутрішнього та зовнішнього освітлення з використанням альтернативних джерел енергії, скорочення викидів CO₂ та зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, селищна рада як представницький орган Великобerezовицької територіальної громади,-

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму енергоефективності та енергозбереження в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великобerezовицької територіальної громади на 2023 – 2025 роки в новій редакції (додається).
2. Визнати таким, що втратило чинність рішення №1983 від 06 квітня 2023 року Великобerezовицької селищної ради «Про затвердження Програми енергоефективності та енергозбереження в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великобerezовицької територіальної громади на 2023 – 2025 роки».
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію з питань планування фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку.

Селищний голова

Андрій ГАЛАЙКО

**Програми енергоефективності та енергозбереження
в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних
будівлях Великобerezовицької територіальної громади
на 2023 – 2025 роки.**

Паспорт Програми

1.	Назва програми	Програма енергоефективності та енергозбереження в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великобerezовицької територіальної громади на 2023 – 2025 роки
2.	Ініціатор розроблення програми	Виконавчий комітет Великобerezовицької селищної ради
3.	Розробник програми	Відділ освіти Великобerezовицької селищної ради
4.	Співрозробники програми	-
5.	Нормативно-правова база	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про енергозбереження», Закон України «Про альтернативні види палива», Закон України «Про енергетичну ефективність будівель», Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 року № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2021 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України № 605-р від 18 серпня 2017 року «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», Наказ Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 17.03.2009 року № 33 «Методика розроблення галузевих, регіональних програм енергоефективності та програм зменшення споживання енергоресурсів бюджетними установами шляхом їх раціонального використання»
6.	Відповідальні виконавці	Відділ освіти Великобerezовицької селищної ради, Відділ культури Великобerezовицької селищної ради, Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великобerezовицької селищної ради, КНП Великобerezовицької селищної ради

		«Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги»
7.	Мета програми	Проведення заходів з комплексної термомодернізації, модернізації внутрішнього та зовнішнього освітлення з використанням альтернативних джерел енергії, скорочення викидів CO ₂ та зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, визначення реальних джерел фінансування і розробка проектів з енергозбереження та підвищення енергоефективності.
8.	Термін реалізації програми	2023 - 2025 роки
9.	Фінансування програми	Державний, обласний, місцевий (селищний) бюджет в межах наявного ресурсу, державного фонду енергоефективності, інвестиційних ресурсів, суб'єктів господарювання усіх форм власності, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством
10.	Очікувані результати виконання	Зменшення обсягів енергоспоживання бюджетними закладами, зменшення використання природного газу шляхом проведення заходів з комплексної термомодернізації, зменшення викидів CO ₂ , економія коштів бюджету, підвищення комфортності умов перебування в бюджетних закладах, залучення коштів бюджетів усіх рівнів, грантових коштів на реалізацію проектів і заходів з енергозбереження
11.	Контроль за виконанням	Контроль за виконанням програми здійснює постійна комісія з питань фінансів, бюджету, планування соціально економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва

I. Загальні положення

Програма енергоефективності та енергозбереження в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великоберезовицької територіальної громади на 2023 – 2025 роки (далі - Програма) розроблена відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про енергозбереження», Закону України «Про альтернативні види палива», Закону України «Про енергетичну ефективність будівель», Постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 року № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2021 роки», враховуючи розпорядження

Кабінету Міністрів України № 605-р від 18 серпня 2017 року «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» та Наказу Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 17.03.2009 року № 33 «Методика розроблення галузевих, регіональних програм енергоефективності та програм зменшення споживання енергоресурсів бюджетними установами шляхом їх раціонального використання» і спрямована на забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів в усіх галузях економіки громади, поліпшення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів установ, що фінансуються з бюджету Великоберезовицької селищної ради.

Зростання цін на газ, електроенергію, вугілля та інші види палива спонукають шукати нові підходи для зменшення споживання енергоресурсів.

Фінансування заходів Програми здійснюватиметься на основі залучення коштів державного фонду, коштів місцевого бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання, населення, інвестиційних коштів та коштів з інших позабюджетних джерел, не заборонених законодавством.

За необхідності до Програми можуть бути внесені зміни та доповнення.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

За останні роки для України питання підвищення енергоефективності, реалізації політики енергоспоживання, підвищення ефективності функціонування енергетики в цілому набули особливої актуальності і безпосередньо пов'язані з енергобезпекою країни.

Саме тому енергозбереження на державному рівні визнано одним із пріоритетів економічної політики держави. В умовах залежності економіки України від імпорту паливно-енергетичних ресурсів і тенденції зростання цін на енергоносії їх ефективне використання стало нагальною потребою.

Найважливішим проблемним напрямком Програми, який потребує першочергової уваги в питанні підвищення рівня енергозбереження є сектор бюджетних закладів Великоберезовицької селищної ради: дошкільні навчальні заклади, загальноосвітні навчальні заклади. Оскільки утримання цих закладів цілковито покладається на бюджет громади, економити спожиті енергоресурси без втрат в якості комфортних умов є першочерговим завданням.

Якщо проаналізувати щорічні витрати бюджету на оплату послуг за 2021-2022 роки, то наочно видно суттєве збільшення витрат, що зумовлене підвищенням тарифів, при майже сталому обсязі спожитих енергоресурсів.

Таким чином, утримання закладів бюджетної сфери громаді в 2022 році обійшлося Великоберезовицькій селищній раді у понад 9 642 123,32 грн.

Це означає, що проведення комплексних енергомодернізаційних заходів у будівлях соціальної сфери має великий економічний потенціал, оскільки вартість енергоресурсів має стійку тенденцію до зростання.

Втрати теплової енергії однієї будівлі, а також потенціал енергозбереження сьогодні має такий розподіл:

- зовнішні стіни – 40% (потенціал економії – 70%);
- вікна, двері – 25% (потенціал економії – 50%);
- дах, підлога – 8% (потенціал економії – 50%);
- інше, 27%;

З вищезазначеного слідує, що створення комфортних умов в закладах освіти, мінімізація витрат на оплату енергоносіїв є економічно обґрунтованим.

З огляду на це, головною проблемою, на вирішення якої направлена дана Програма, є високий рівень витрат енергоресурсів та коштів на їх забезпечення в освітній сфері Великоберезовицької селищної ради.

Один із проблемних напрямків, на розв'язання якого спрямована Програма, є модернізація внутрішнього та зовнішнього освітлення в закладах освіти, вирішення питань енергозбереження, зокрема економії електроенергії, що витрачається на освітлення.

Існуюча технологія внутрішнього освітлення базується на використанні широкої номенклатури ламп розжарювання. Однак лише 5-7 відсотків електроенергії, яка споживається лампою розжарювання, перетворюється на світло, решта трансформується в тепло та інші види випромінювання. Досягнення в галузі оптоелектроніки сприяли створенню світлодіодних джерел світла з енергоефективністю, що в 8-12 разів перевищує енергоефективність ламп розжарювання. Застосування таких джерел дає змогу значно зменшити витрати електроенергії на освітлення та підвищити рівень екологічної безпеки.

В зв'язку із постійним зростанням вартості електроенергії для громади нагальним є питання її економії та модернізації наявних мереж освітлення.

Таким чином, Великоберезовицька селищна рада зацікавлена у використанні альтернативних джерел енергії, що відновлюються, а саме у провадженні автономних систем освітлення в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великоберезовицької територіальної громади.

III. Мета Програми

Метою програми є:

- скорочення споживання природного газу в освітній сфері за рахунок проведення заходів з комплексної термомодернізації (утеплення фасадів та даху, заміни дверей та вікон на металопластикові);
- модернізація внутрішнього освітлення;
- модернізація зовнішнього освітлення з використанням альтернативних джерел енергії;
- відносне скорочення видатків на використання паливно-енергетичних ресурсів;
- створення системи моніторингу та контролю за ефективним використанням паливно-енергетичних ресурсів на території громади;
- скорочення викидів CO₂ та зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища;
- визначення реальних джерел фінансування і розробка проєктів з енергозбереження та підвищення енергоефективності.

IV. Шляхи розв'язання проблем

Визначення шляхів розв'язання проблем енергозбереження Великоберезовицької селищної ради базується на принципах системності, комплексності, технічної та економічної спроможності.

Проблемні питання планується розв'язати шляхом:

- розвитку та вдосконалення системи енергетичного менеджменту;
- здійснення постійного моніторингу та аудиту споживання енергоносіїв у бюджетній сфері;

- створення сприятливих умов для впровадження проєктів енергозберігання, залучення коштів державного бюджету та інвесторів, донорські кошти, гранти тощо з метою їх реалізації;
- зменшення втрат теплової енергії за рахунок проведення заходів з комплексної термомодернізації:
  - утеплення фасадів та дахів;
  - заміна старих дерев'яних віконних блоків на нові металопластикові;
  - заміна старих дверей на нові металопластикові.
- зменшення видатків шляхом модернізації освітлення, згідно додатку 1 до програми.

V. Очікувані результати Програми

У результаті реалізації Програми очікується:

- зменшення обсягів енергоспоживання закладами освіти, культури, медицини;
- зменшення використання природного газу, шляхом проведення заходів з комплексної термомодернізації;
- зменшення викидів CO₂;
- економія коштів бюджету;
- підвищення комфортності умов перебування в бюджетних закладах;
- залучення коштів бюджетів усіх рівнів, грантових коштів на реалізацію проєктів і заходів з енергозбереження;

VI. Строки та етапи виконання Програми

Відповідно до конкретних економічних умов Програма охоплює період 2023-2025 років і є продовженням реалізації найбільш ефективних заходів з енергозбереження, використання власного та залучення зовнішнього інвестиційного капіталу.

VII. Фінансове забезпечення Програми

Фінансування заходів Програми прогнозується за рахунок коштів державного, обласного, бюджету громади в межах наявного ресурсу, державного фонду енергоефективності, інвестиційних ресурсів, суб'єктів господарювання усіх форм власності, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Конкретні заходи та обсяги фінансування визначаються відповідно до рішення Великоберезовицької селищної ради, виходячи з наявного фінансового ресурсу, з урахуванням наявності розробленої та затвердженої в установленому порядку проектно-кошторисної документації.

Ресурсне забезпечення Програми
на 2023-2025 роки (в тис. грн.)

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Усього витрат на виконання Програми
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	23350,0	73550,0	79150,0	176050,0
Місцевий (селищний) бюджет	23350,0	73550,0	79150,0	176050,0

VIII. Контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням програми здійснює постійна комісія з питань фінансів, бюджету, планування соціально економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва. Підсумки виконання заходів, передбачених Програмою щороку розглядаються на сесії сільської ради та на загальних зборах громади. Контроль за використанням бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення виконання Програми, здійснюється в порядку встановленому бюджетним законодавством.

Секретар селищної ради

Олександр ЧУРА

8. Напрями діяльності та заходи з виконання програми енергоефективності та енергозбереження в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великоберезовицької територіальної громади на 2023 – 2025 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис.гривень, у тому числі по роках:			Очікуваний результат
						2023 рік	2024 рік	2025 рік	
1.	Проведення заходів з енергоаудиту в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великоберезовицької територіальної громади	1.1. Виготовлення енергетичних сертифікатів для комунальних закладів освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівель.	2023-2025	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради, Відділ культури Великоберезовицької селищної ради, Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великоберезовицької селищної ради, КНП Великоберезовицької селищної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги»	Місцевий бюджет	200,0	200,0	200,0	Здійснення енергоаудиту та вибір оптимальних шляхів вирішення проблем з енергоефективністю
		1.2 Розробка проектно-кошторисної документації для виконання будівельних та ремонтних робіт.	Постійно	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради, Відділ культури Великоберезовицької селищної ради, Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великоберезовицької селищної ради, КНП Великоберезовицької селищної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги»	Місцевий бюджет	300,0	300,0	300,0	Залучення ліцензованих суб'єктів господарювання допоможе в майбутньому раціонально використовувати наявні фінансові ресурси для здійснення заходів програми

2.	Поточний, капітальний ремонт, реставрація, реконструкція та будівництво в закладах освіти Великоберезовицької селищної ради	2.1. Капітальний ремонт покрівлі, утеплення горнищ закладів освіти	2023	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	10 000,0	20 000,0	20 000,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах освіти, зменшення витрат на поточне утримання будівель.
		2.2. Капітальний ремонт, реставрація з утепленням фасадів закладів освіти, закупівля будівельних матеріалів для здійснення поточного ремонту.	Постійно	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	6 200,0	26 000,0	32 000,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах освіти, підвищення температурного режиму, зменшення витрат на поточне утримання будівель.
		2.3. Капітальний ремонт, систем опалень, паливних, теплотрас закладів освіти. Закупівля котлів та іншого обладнання.	Постійно	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	1 800,0	22 000,0	21 500,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах освіти, підвищення температурного режиму. Зменшення шкідливих викидів в атмосферу.
		2.4. Закупівля енергозберігаючих ламп, модернізація освітлення, заміна старих дверей та вікон на нові металопластикові.	Постійно	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	500,0	500,0	500,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах освіти, дотримання санітарно-гігієнічних норм освітлення

		2.5. Встановлення енергогенеруючих елементів на відновлювальних джерелах енергії. Здійснення заходів з автоматизації роботи паливних та котелень закладів освіти.	Постійно	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	500,0	1 000,0	1 000,0	Зменшення витрат на енергоносії, заробітну плату, поточне утримання.
3.	Поточний, капітальний ремонт, реставрація, реконструкція та будівництво в закладах культури Великоберезовицької селищної ради	3.1. Капітальний ремонт покрівлі, утеплення горіщ закладів культури	2023 - 2025	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	200,0	200,0	200,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах культури, зменшення витрат на поточне утримання будівель.
		3.2. Капітальний ремонт, реставрація з утепленням фасадів закладів культури, закупівля будівельних матеріалів для здійснення поточного ремонту.	Постійно	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	500,0	500,0	500,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах культури, підвищення температурного режиму, зменшення витрат на поточне утримання будівель.
		3.3. Капітальний ремонт, систем опалення, паливних, теплотрас закладів культури. Закупівля котлів та іншого обладнання.	Постійно	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	1000,0	1000,0	1000,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах культури, підвищення температурного режиму. Зменшення шкідливих викидів в атмосферу.

		3.4. Закупівля енергозберігаючих ламп, модернізація освітлення, заміна старих дверей та вікон на нові металопластикові.	Постійно	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	300,0	300,0	300,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах культури, дотримання санітарно-гігієнічних норм освітлення
		3.5. Встановлення енергогенеруючих елементів на відновлювальних джерелах енергії. Здійснення заходів з автоматизації роботи паливних та котелень закладів культури.	Постійно	Відділ культури Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	-	200,0	300,0	Зменшення витрат на енергоносії, заробітну плату, поточне утримання.
4.	Поточний, капітальний ремонт, реставрація, реконструкція та будівництво в закладах фізичної культури та спорту Великоберезовицької селищної ради	4.1. Капітальний ремонт покрівлі, утеплення дахів закладів фізичної культури та спорту	2023 - 2025	Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	100,0	100,0	100,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах фізичної культури та спорту, зменшення витрат на поточне утримання будівель.
		4.2. Капітальний ремонт, реставрація з утепленням фасадів закладів фізичної культури та спорту, закупівля будівельних матеріалів для здійснення поточного ремонту.	Постійно	Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великоберезовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	100,0	100,0	100,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах фізичної культури та спорту, підвищення температурного режиму, зменшення витрат на поточне утримання будівель.

		4.3. Капітальний ремонт, систем опалення, паливних, теплотрас закладів фізичної культури та спорту. Закупівля котлів та іншого обладнання.	Постійно	Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великобerezовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	150,0	150,0	150,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах фізичної культури та спорту, підвищення температурного режиму. Зменшення шкідливих викидів в атмосферу.
		4.4. Закупівля енергозберігаючих ламп, модернізація освітлення, заміна старих дверей та вікон на нові металопластикові.	Постійно	Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великобerezовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	500,0	500,0	500,0	Зменшення витрат на енергоносії, покращення умов перебування в закладах фізичної культури та спорту, дотримання санітарно-гігієнічних норм освітлення
		4.5. Встановлення енергогенеруючих елементів на відновлювальних джерелах енергії. Здійснення заходів з автоматизації роботи паливних та котельень закладів фізичної культури та спорту.	Постійно	Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму Великобerezовицької селищної ради	Кошти державного бюджету, обласного бюджету, бюджет у громади та інші джерела не заборонені чинним законодавством	500,0	500,0	500,0	Зменшення витрат на енергоносії, заробітну плату, поточне утримання.
		Разом:				23350,0	73550,0	79150,0	176050,0

